

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 09 0 K 000748 11 Kžk
Sarajevo, 15.02.2013. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Gogala Zorice kao predsjednice vijeća, Filipović mr Ljiljane i Marić Slavka kao članova vijeća, uz sudjelovanje Hrvat Hasije kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog M.M., zbog krivičnih djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka a) i c) u vezi sa članom 180. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka a) i c) u vezi sa članovima 31. stav 1. i 180. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, a po optužnici Tužilaštva - Tužiteljstva Bosne i Hercegovine broj Kt-RZ-155/06 od 06.12.2007. godine, nakon pretresa održanog dana 11. i 12.02.2013. godine u prisustvu federalne tužiteljice Mutevelić Nermine, optuženog M.M. i njegovog branitelja S.R., advokata iz S., donio je i dana 15.02.2013. godine javno objavio

P R E S U D U

Optuženi M.M., sin N. i M. rođ. P., rođ..... godine u S., nastanjen u A., G., ul. K., S., državljanin R.A., mašinski tehničar, oženjen, otac dvoje djece, neosuđivan, nalazio se u pritvoru od 27.07.2007. godine do 10.11.2008. godine, na slobodi,

Kriv je

što je:

Za vrijeme oružanog sukoba između O.s. RBiH. i O.s. tzv. SR BiH na području grada S. odnosno opštine V., kao pripadnik vojnih snaga tzv. S.R. BiH, vršeci dužnost stražara u logoru „B.“ u S., opština V., u kojem su bile nezakonito zatočene civilne osobe bošnjačke nacionalnosti, postupao suprotno pravilima međunarodnog humanitarnog prava kršeći odredbu člana 3. stav 1. tačka c) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine, tako što je:

1. tačno neutvrđenog dana u periodu juni - juli mjesec 1992. godine, za vrijeme dok je vršio dužnost, K.T., koji je bio zatočenik u logoru, pretukao tako što ga je udarao nogama i rukama po glavi i drugim dijelovima tijela, istovremeno mu prijeteći da može nestati u bilo kojem momentu jer je isti jedna obična dlačica, koje zlostavljanje je trajalo nekoliko minuta,

2. u vremenskom periodu juni - juli mjesec 1992. godine, iako je bilo zabranjeno da u unutrašnjost objekta logora ulaze drugi pripadnici vojnih i paravojnih formacija, za vrijeme dok se nalazio na dužnosti, istima omogućavao da ipak ulaze u objekat, tako što je otključavao vrata od objekta, te potom dozvoljavao tim licima da ulaze u objekat gdje su potom na razne načine vršili fizičko i psihičko zlostavljanje zatočenika, a među kojima oštećenog K.T., kojeg su tukli i tjerali da skače sa sprata u prizemlje, koja razlika u visini je oko tri metra, kao i oštećene H.A. i A.H., koje su jedne prilike izveli iz objekta, te natjerali da se skinu goli, a potom da skaču na potkresano šiblje, usljed čega su zadobili ozljede, nakon čega su ih tjerali da međusobno polno opšte, za koje cijelo vrijeme je isti mirno stajao i sve posmatrao, da bi ih poslije takvog zlostavljanja vratili u objekat,

čime je učinio produženo krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona SFRJ, koji je zakonom preuzet kao republički zakon, pa ga sud, uz primjenu navedenog zakonskog propisa i članova 41. stav 1., 42. tačka 2. i 43. stav 1. tačka 1) istog zakona,

O S U Đ U J E

na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine

Na osnovu člana 50. stav 1. Krivičnog zakona SFRJ, koji je zakonom preuzet kao republički zakon, u izrečenu kaznu zatvora optuženom se uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 27.07.2007. godine do 10.11.2008. godine.

Na osnovu člana 202. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, optuženi M.M. se obavezuje da naknadi troškove krivičnog postupka o čijem iznosu će sud donijeti posebno rješenje.

O b r a z l o ž e n j e

Optužnicom Tužilaštva - Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, Posebnog odjela za ratne zločine, broj Kt-RZ-155/06 od 06.12.2007. godine, podnijete Sudu Bosne i Hercegovine, optuženom M.M. stavljena su na teret krivična djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka a) i c) u vezi sa članom 180. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH) i ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka a) i c) u vezi sa članovima 31. stav 1. i 180. stav 1. KZ BiH.

Rješenjem Suda Bosne i Hercegovine od 10.01.2008. godine usvojen je prijedlog Tužilaštva - Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, te je, na osnovu člana 27. u vezi sa članom 24. stav 6. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, vođenje krivičnog postupka protiv optuženog M.M. prenešeno na Kantonalni sud u Sarajevu kao mjesno nadležni sud.

Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 000748 08 K od 10.11.2008. godine optuženi M.M., na osnovu člana 299. tačka c) Zakona o krivičnom postupku

Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), oslobođen je od optužbe da je učinio krivična djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka a) i c) u vezi sa članom 180. KZ BiH i ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka a) i c) u vezi sa članovima 31. stav 1. i 180. stav 1. KZ BiH.

Rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 K 000748 09 Kž od 13.04.2011. godine uvažena je žalba kantonalnog tužitelja u Sarajevu, pa je presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 000748 08 K od 10.11.2008. godine ukinuta i u ovom predmetu određeno održavanje pretresa prd Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

Na pretresu održanom pred ovim sudom, na osnovu člana 332. stav 2. ZKP FBiH, preuzeti su dokazi izvedeni tokom prvostepenog postupka, pa su pročitani iskazi svjedoka K.T. i H.A. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Sarajevu broj 009-0-K-08-000007 od 21.04.2008. godine, iskazi svjedoka D.S. i H.A. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Sarajevu broj 009-0-K-08-000007 od 12.05.2008. godine, iskazi svjedoka S.N. i M.E. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Sarajevu broj 009-0-K-08-000007 od 29.05.2008. godine, iskazi svjedoka P.D. i P.M. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Sarajevu broj 009-0-K-08-000007 od 17.06.2008. godine, iskaz optuženog kao svjedoka M.M. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Sarajevu broj 009-0-K-08-000007 od 13.08.2008. godine, iskaz svjedoka B.K. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Sarajevu broj 009-0-K-08-000007 od 13.08.2008. godine, iskaz svjedoka Č.M. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Sarajevu broj 009-0-K-08-000007 od 04.09.2008. godine, iskazi svjedoka Š.S. i B.Z. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Sarajevu broj 009-0-K-08-000007 od 18.09.2008. godine i iskaz svjedoka D.E. sa zapisnika o glavnom pretresu Kantonalnog suda u Sarajevu broj 009-0-K-08-000007 od 23.10.2008. godine, presuda Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja Međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine broj IT 98/29-T od 05.12.2003. godine i broj IT 98/29-A od 30.11.2006. godine, potvrda Federalne komisije broj 0141-137/2007 od 11.09.2007. godine za K.T., potvrda Federalne komisije broj 0141-195/2007 od 11.09.2007. godine za H.A., potvrda Federalne komisijebroj 0141-138/2007 od 11.09.2007. godine za M.E. potvrda Federalne komisije ... broj 0141-139/2007 od 11.09.2007. godine za D.S., potvrda Federalne komisijebroj 0141-136/2007 od 11.09.2007. godine za P.M., potvrda Federalne komisijebroj 0141-136/2007 od 11.09.2007. godine za S.N., otpusno pismo N.k., matični broj 1711 od 17.01.2000. godine Kliničkog centra u S., nalaz i mišljenje ljekara specijaliste Doma zdravlja V. od 01.10.1996. godine za K.T., nalaz i mišljenje P.k. KCU S., broj protokola 17877/06 od 20.12.2006. godine za H.A., podnesak VRS od 28.11.2007. godine, presuda Suda BiH broj X-Kr-05/51 od 15.12.2006. i presudu Suda BiH broj X Krž-05/51 od 13.06.2007. godine, iskaz svjedoka P.D. sa zapisnika Tužiteljstva BiH Sarajevo broj Kt-RZ-155/06 od 03.10.2007. godine i iskaz svjedoka D.S. sa zapisnika o saslušanju svjedoka FMUP S., FUP S., Sektor kriminalističke policije, broj 13/5-4-121 od 25.08.2006. godine.

Osim toga, na pretresu održanom pred ovim sudom neposredno su ispitani svjedoci V.B. i P.E., te su pročitani Bilten za dan 10.08.1992. godine, SRBiH, S. opštine V.,

Odjeljenje zatvora V., koji je izdat u V. dana 11.08.1992. godine, P. SRBiH, S. opština V., Krizni štab, broj 254/06 od 11.05.1992.godine, naredba SRBiH, S. opština V., Krizni štab, broj 347/92 od 20.05.1992. godine, Uputstvo SRBiH, S. opština V., Resor za pravosuđe i upravu broj 698/92 od 23.05.1992. godine, te dopis Odsjeka krivične odbrane od 08.02.2013. godine upućen branitelju optuženog M.M., advokatu S.R., a iz kojeg proizilazi da su kopije prethodnih isprava potvrđene kao neizmijenjene u odnosu na original.

Ocjenom preuzetih i neposredno izvedenih dokaza, pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, ovaj sud je utvrdio činjenično stanje kao u izreci ove presude.

Najprije, ovaj sud nalazi utvrđenim da je u periodu juni – juli mjesec 1992. godine postojao oružani sukob na području grada S., pa i opštine V.. Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine proglasilo je ratno stanje u Bosni i Hercegovini 20. juna 1992. godine (Službeni list Bosne i Hercegovine, broj 7/92), a poznata je činjenica da su u Sarajevu oružani sukobi počeli još u aprilu mjesecu 1992. godine (presuda Pretresnog vijeća Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u predmetu broj IT-98-29-T od 05.12.2003. godine, protiv Galić Stanislava, paragraf 199.). Osim toga, iz iskaza svjedoka D.S., H.A., H.A. i M.E. proizilazi da je njihovom zatočenju prethodio oružani napad V. tzv. SRBiH na njihovo selo S., opština V., početkom maja mjeseca 1992. godine. Njihov iskaz potvrđen je i iskazom optuženog kao svjedoka M.M.. Prema tome, i iz iskaza optuženog proizilazi da su oružani sukobi na području opštine V. postojali već početkom maja. Stoga, ovaj sud nalazi da su radnje optuženog, opisane u tačkama 1. i 2. izreke ove presude, učinjene za vrijeme oružanog sukoba između oružanih snaga RBiH i oruženih snaga tzv. SRBiH na području opštine V..

Takođe, u toku postupka je utvrđeno da je optuženi M.M., u vremenskom periodu navedenom u izreci ove presude, vršio dužnost stražara u logoru „B.“ u S., opština V.. Naime, optuženi M.M., u svom iskazu kojeg je dao u svojstvu svjedoka je naveo da je bio stražar u zatvoru „B.“ u S., a da je V.B. bio upravnik tog zatvora. Svjedok V.B. je potvrdio da je bio upravnik tog zatvora a da je optuženi M.M. bio stražar. Takođe, svjedoci K.T., H.A., D.S., H.A., S.N., M.E., P.M., P.D., P.E., Š.S., B.Z., Č.M. i B.K. su saglasno izjavili da je optuženi M.M. bio jedan od stražara u logoru „B.“ u S., u kojem su oni bili zatočeni.

S obzirom da iz same odbrane optuženog proizilazi da se on početkom juna „aktivirao“ i da je dobio raspored da bude stražar u objektu „B.“, u kojem su se nalazili zatočeni civili, te da iz ostalih dokaza proizilazi da je bio naoružan i uniformisan, da je imao nadređenog, ovaj sud nalazi utvrđenim da je optuženi bio pripadnik V. tzv. SRBiH, bez obzira što se u zvaničnim evidencijama ne vodi kao pripadnik te oružane snage.

Nadalje, budući da iz iskaza svjedoka D.S., H.A., H.A. i M.E. proizilazi da su u logoru „B.“ držani zatočeni stanovnici sela S. i da su tu dovedeni nakon što je to selo bilo zauzeto od strane V. tzv. SRBiH, ovaj sud nalazi da su navedene osobe, u vrijeme dok su držane zatočene u logoru „B.“, imali status civila. To se odnosi i na svjedoka K.T., koji je izjavio da je u logor „B.“ odveden iz svoje kuće u S.

Da su u logoru „B.“ držani zatočeni civili bošnjačke nacionalnosti proizilazi i iz iskaza svjedoka P.D., koji je izjavio da je u logor „B.“ odveden od strane, kako on kaže, četničke vojske, dok je radio sa motikom na svojoj zemlji u selu N..

Ocjenom izvedenih dokaza ovaj sud je takođe utvrdio da su navedene osobe bošnjačke nacionalnosti u logoru „B.“ u S. bile nezakonito zatočene. Naime, iz iskaza ovih svjedoka kao i iz iskaza optuženog kao svjedoka M.M. i iskaza svjedoka V.B. proizilazi da su civilne osobe bošnjačke nacionalnosti u objektu „B.“ u S. držane zatvorene i zaključane, te da bez odobrenja stražara nisu mogle izlaziti iz tog objekta. Nadalje, iako optuženi M.M. i svjedok V.B. navedeni objekat „B.“ u S. nazivaju zatvorom i iako je on, i po nekim od dokumenata koje je odbrana uvrstila kao dokaze u sudski spis tokom ovog postupka, od strane organa tzv. SRBiH tretiran kao zatvor, očito je da se nije radilo o zatvoru budući da su civili bošnjačke nacionalnosti u tom objektu držani zatočeni bez ikakvog pravnog osnova. Naime, iz iskaza svjedoka K.T., H.A., D.S., S.N., H.A. i M.E. proizilazi da su oni u taj objekat odvedeni bez ikakvog valjanog pravnog osnova za njihovo lišenje slobode i da su bez pravnog osnova tamo držani zatvoreni. Ni iz iskaza optuženog M.M., te svjedoka V.B. ne proizilazi da je postojao poseban pravni osnov za zatočenje ijednog od navedenih civila. Naime, iako je svjedok V.B. naveo da je svjedok K.T. „priveden pod određenom optužnicom u pritvor“, ovaj sud nalazi taj navod neosnovanim jer u toku postupka nije prezentirana nikakva optužnica protiv K.T. niti bilo kakav pravni osnov za njegovo zatvaranje po osnovu neke optužnice. Osim toga, iz dokaza odbrane - Bilten za dan 10.08.1992. godine, SRBiH, S. opštine V., Odjeljenje ... V., koji je izdat u V. dana 11.08.1992. godine, proizilazi da je K.T. iz, kako se u tom dokumentu navodi, odjeljenja zatvora u V., pušten na osnovu naredbe Ratnog predsjedništva Srpske opštine V., uz saglasnost upravnika zatvora, po osnovu toga što je stariji od 60 godina. Takav način puštanja iz zatvora i osnov po kojem je pušten (starosna dob) ukazuje da se nije radilo o zakonitom zatvaranju u kojem slučaju bi nadležni organi donijeli tu odluku po nekom pravnom osnovu i propisanoj proceduri uz jasnu naznaku osnova po kojem je ova osoba bila zatvorena.

Takođe, stavovi odbrane koji se odnose na interniranje ili administrativni (upravni) pritvor iz sigurnosnih razloga u vrijeme oružanog sukoba, ne dovode u pitanje zaključak ovog suda da se u konkretnom slučaju radilo o nezakonito zatočenim civilima jer iz samih navoda branitelja ne proizilazi postojanje, u konkretnom slučaju, uvjeta iz članova 42. i 78. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine da bi se to zatočenje moglo smatrati interniranjem ili upućivanjem na prinudni boravak u smislu te Konvencije.

Stoga je, po ocjeni ovog suda, na osnovu navedenih dokaza nesporno utvrđeno da su civili bošnjačke nacionalnosti, među kojima i oštećeni K.T. i H.A., u objektu „B.“ bili nezakonito zatočeni, te da se, zbog toga, kao i uvjeta koji su postojali u tom objektu i režima kojem su bili podvrgnuti zatočenicima, taj objekat ima smatrati logorom a ne zatvorom.

Pri tome, ovaj sud je imao u vidu iskaze svjedoka K.T., H.A., D.S., H.A., S.N. i M.E. i u pogledu uvjeta u kojima su bili držani u objektu „B.“. Naime, iz iskaza ovih svjedoka proizilazi da je objekat bio pretrpan zatočenicima, da su spavali na podu odnosno

madracima, te da nisu imali adekvatne higijenske uvjete budući da se u objektu nalazio samo provizorni toalet.

S obzirom da se optužnicom optuženom M.M. ne stavlja na teret da je on izvršio nezakonito zatočenje civila, ovaj sud smatra da su za pravilno presuđenje ove krivičnopravne stvari irelevantni navodi branitelja kojima se osporava odgovornost optuženog za nezakonito zatočenje civila u logoru „B.“.

Kako su svjedoci H.A., D.S., H.A., S.N. i M.E. kao i svjedok K.T. nezakonito zatočeni u logoru „B.“ u vezi sa oružanim sukobom koji je postojao na području grada S. i opštine V., te kako je to njihovo zatočenje povezano sa neprijateljstvima i oružanim sukobima na području opštine V., ali i šire na području grada S., očito je da postoji veza između tog oružanog sukoba i radnji koje je optuženi M.M. učinio i za koje je oglašen krivim ovom presudom. Naime, iz iskaza samog optuženog proizilazi da je on na poslove stražara u objektu „B.“ raspoređen nakon što se „aktivirao“ i to nakon započinjanja oružanih neprijateljstava, a i iz iskaza svjedoka H.A., S.N., D.S., H.A. i M.E. da su oni u navedeni objekat zatočeni kao civili a nakon što je palo njihovo selo S..

Pošto se međunarodno humanitarno pravo primjenjuje od početka oružanih sukoba pa sve do prestanka neprijateljstava i to na čitavoj teritoriji pod kontrolom jedne od strana neovisno od toga da li se na tom mjestu stvarno vode borbe (presuda Žalbenog vijeća Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u predmetu protiv optuženih Kunarac Dragoljuba, Kovač Radomira i Vuković Zorana, broj IT-96-23 i IT-96-23/1-A od 12.06.2002. godine, paragraf 57.), očito je da su se i na civile, koji su bili nezakonito zatočeni u logoru „B.“ u S., imale primjenjivati odredbe Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. augusta 1949. godine, pa i odredba člana 3. stav 1. tačka c) te konvencije kojom su zabranjeni prema toj kategoriji osoba postupci koji predstavljaju povrede ličnog dostojanstva, naročito uvredljivi i ponižavajući postupci. Međutim, u toku postupka utvrđeno je da je optuženi M.M., radnjama opisanim u izreci ove presude, prekršio navedenu odredbu.

Naime, iz iskaza optuženog kao svjedoka M.M., kao i iz iskaza oštećenog K.T., te svjedoka D.S., H.A., H.A., S.N., M.E., pa i svjedoka V.B., nesporno proizilazi da je jedna od zatočenih osoba u objektu „B.“ bio i oštećeni K.T..

Optuženi M.M., tačno neutvrđenog dana u periodu juni-juli mjesec 1992. godine, za vrijeme dok je vršio dužnost stražara u logoru „B.“ u S., je pretukao oštećenog K.T. tako što ga je udarao nogama i rukama po glavi i drugim dijelovima tijela, te istovremeno mu prijetio da može nestati u bilo kojem momentu jer je on jedna obična dlačica. To je ovaj sud utvrdio na osnovu iskaza svjedoka – oštećenog K.T..

Svjedok K.T. je u svom iskazu naveo da je 06.05.1992. godine odveden iz svoje kuće u S. u „B.“ od šest nepoznatih naoružanih i uniformisanih osoba, te da je u logoru „B.“ bio do 10.08.1992. godine. Ovaj svjedok je takođe izjavio da ga je optuženi M.M. izudarao i to zbog toga što je on, navodno, prijetio jednom drugom stražaru u logoru – S.M., te da mu je tom prilikom optuženi rekao da je on jedna obična dlaka u zatvoru i da

može nestati sad pa sad. Svjedok je takođe izjavio da ga je tom prilikom optuženi izudarao nogama i rukama.

Ovaj sud je, dakle, prihvatio kao vjerodostojan navedeni iskaz svjedoka K.T., a nije prihvatio iskaz optuženog M.M. kao svjedoka, koji je negirao navedene radnje. Pri tome, ovaj sud je imao u vidu da je iskaz svjedoka – oštećenog K.T., u pogledu navedenih radnji koje je optuženi M.M. preduzeo prema njemu, potkrijepljen iskazima drugih svjedoka, da je taj iskaz ubjedljiv u iznošenju načina i okolnosti pod kojima je optuženi fizički i psihički zlostavljao oštećenog, te da je iskaz oštećenog K.T., i u pogledu nekih drugih okolnosti, vezanih za njegov boravak u logoru, potvrđen nekim drugim izvedenim dokazima.

Svjedoci D.S., H.A., H.A. i M.E. su svojim iskazima potkrijepili navedeni iskaz svjedoka-oštećenog K.T.. Tako je svjedok D.S., koji je takođe bio zatočen u ovom logoru, izjavio da je od zatočenika posebno bio zlostavljan K.T.. Ovaj svjedok je naveo razlog za to - navodno je K.T. pravio neke kubure. Svjedok H.A. je u svom iskazu takođe izjavio da je K.T. bio fizički maltretiran za vrijeme boravka u logoru, da se sjeća da su ga jednom prilikom izveli stražari M., L.V. i M.Ž., te da su ga tukli u nekom prolazu odmah uz ulaz u „B.“ i da je on čuo udarce. Svjedok M.E., koji je, takođe, bio zatočenik u logoru „B.“ je izjavio da mu je poznato da je K.T. prošao golgotu u naselju, prije samog dovođenja u logor, gdje je bio pretučen. Iskaz oštećenog K.T. potkrijepljen je i iskazom svjedoka S.N., koji je izjavio da je od K.T. čuo da ga je optuženi M.M. tukao.

Pri prihvatanju kao tačnih navedenih iskaza svjedoka D.S., H.A. i M.E., sud je imao u vidu da ovi svjedoci ne tvrde da je optuženi M.M. njih fizički zlostavljao. Stoga, ovaj sud zaključuje da se radi o objektivnim svjedocima koji nisu ispoljili spremnost da lažno terete optuženog.

Iskaz svjedoka K.T., u pogledu njegovog psihičkog i fizičkog maltretiranja od strane optuženog, ovaj sud nalazi tačnim i s obzirom na ubjedljivost njegovog iskaza.

Naime, svjedok – oštećeni K.T. je u svom iskazu naveo i povod za radnje optuženog za koje je oglašen krivim ovom presudom. Svjedok je sasvim određeno izjavio da ga je optuženi, prema njegovim riječima, tukao i prijetio mu zbog toga što je on navodno prijetio jednom drugom stražaru-S.M., a što svjedok poriče.

Na ubjedljivost iskaza svjedoka K.T., u pogledu psihičkog i fizičkog zlostavljanja od strane optuženog M.M., po ocjeni ovog suda, ukazuje ne samo preciznost iskaza tog svjedoka u pogledu navodnog povoda za takvo postupanje optuženog prema njemu, nego i način na koji je ovaj svjedok vremenski odredio kada je optuženi preduzeo te radnje prema njemu. Svjedok je, na upit branitelja, izjavio da se taj događaj desio otprilike mjesec dana nakon njegovog dolaska u logor, da ne zna tačno kada se to desilo, ali da se sjeća da je to bilo u vrijeme kad je optuženi jednom istjerao sve zatočenike napolje kada su se čistili madraci, te da je to bilo negdje u to vrijeme.

Na ubjedljivost iskaza svjedoka K.T. u navedenom dijelu, ukazuju i neki drugi dijelovi iskaza ovog svjedoka u kojima on isključuje optuženog M.M. kao direktnog učinitelja

radnji kojima je on bio psihički i fizički maltretiran. Tako je ovaj svjedok izjavio da je jednom prilikom jedan navodni pripadnik „B.o.“ prozvaao ga u logoru, rekao mu da stane uza zid i da gleda u njega, te repetirao pušku, izudarao ga i ponovo prislonio uza zid, ali da je tada tog pripadnika „B.o.“ zovnuo optuženi M. i rekao da ga neko traži, te da je tako taj otišao iz logora. Osim toga, svjedok K.T. je potvrdio da mu je optuženi M.M. u dva navrata u logor donio hranu koju je spremila njegova supruga, što ukazuje na odsustvo namjere ovog svjedoka da optuženog prikaže u što lošijem svjetlu. Takođe, na upit branitelja, svjedok je izjavio da od udaraca koje mu je tada zadao optuženi nije zadobio povrede, ali da mu je žao i da će mu, dok je živ, biti žao što je od optuženog M. to doživio. Inače, iz iskaza ovog svjedoka i iz iskaza optuženog proizilazi da su oni bili susjedi, te da su se međusobno poznavali i ostali članovi njihovih porodica.

Ubjedljivost iskaza svjedoka K.T. vidljiva je i iz dijela njegovog iskaza u kojem je on, na upit optuženog, potvrdio da je, nakon rata, došao na sahranu oca optuženog. Osim toga, svjedok je u svom iskazu optuženom rekao da ga je volio kao svoje dijete, a, nakon što mu je optuženi rekao da je i on njega poštovao, svjedok se na glavnom pretresu optuženom obratio riječima: „A ovo mi je krivo M., radi M. da si ti mene izudarao i da mi kažeš da sam ja ova dlaka jedna u zatvoru, da me more nestati svake sekunde. E, to mi je krivo“. Navedeni dio iskaza svjedoka K.T. upućuje, po ocjeni ovog suda, na odsustvo bilo kakvih razloga zbog kojih bi ovaj svjedok lažno teretio optuženog.

Na vjerodostojnost iskaza svjedoka K.T. upućuju i dokazi kojima su potvrđeni neki drugi dijelovi iskaza ovog svjedoka. Tako je svjedok K.T. izjavio da je neposredno nakon dovođenja u logor bio prvo saslušan od strane upravnika V.B., da je onda došao neki P., koji mu je dao papir i olovku da napiše izjavu a da on nije znao šta će pisati, da ga je, pošto nije ništa napisao, taj P. izudarao i ponovo mu dao da piše, pa, kada se vratio, ponovo ga izudarao, te da se to desilo tri do četiri puta dok nije bio sav u krvi i onda ga je ubacio u „B.r“. Navedeni dio iskaza svjedoka K.T. potvrđen je iskazom svjedoka H.A. koji je izjavio da je svjedok K.T., kada su ga prvi put uveli u „B.“, bio jednostavno slomljen, da nije mogao da hoda. Takođe, iskaz svjedoka K.T., koji je izjavio da su maltretiranje H.A. i A.H. prekinuli V. i Š., potvrđen je iskazima drugih svjedoka, kako će to biti kasnije navedeno u ovoj presudi.

Iz navedenih razloga ovaj sud nalazi pouzdanim iskaz svjedoka K.T..

Stav odbrane da svjedok - oštećeni K.T. lažno tereti optuženog M.M. zbog toga što su on i njegova supruga, nakon njegovog izlaska iz „B.“, bili podvrgnuti teškom zlostavljanju od strane druge osobe (D.D.) i da terećenjem optuženog M. ispoljava gnjev i mržnju prema svim pripadnicima iste nacionalnosti kao D.D., ovaj sud nalazi potpuno neosnovanim. Izvedenim dokazima optužbe potvrđena je tačnost iskaza svjedoka K.T. u pogledu radnji za koje se tereti optuženi M.M., a iz dokaza odbrane – pravomoćne presude Suda BiH broj X-KR-05/51 od 15.12.2006. godine, koja je preinačena u odluci o krivičnoj sankciji presudom vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj X-KRŽ-05/51 od 13.06.2007. godine, protiv optuženog D.D., utvrđeno je da je taj optuženi, za radnje počinjene prema oštećenima K.T. i K.N., oglašen krivim i kažnjen. Stoga je tvrdnja branitelja da se oštećeni K.T., terećenjem optuženog M.M.,

sveti svim S. sasvim proizvoljna jer je očito da je on za radnje koje je pretrpio od strane osuđenog D.D. dobio satisfakciju njegovom osudom i kažnjavanjem.

Vjerodostojnost iskaza svjedoka – oštećenog K.T. ne mogu dovesti u pitanje ni navodi odbrane kojima se ukazuje na nepouzdanost njegovog iskaza u pogledu tačnog datuma njegovog dolaska i odlaska iz logora. Ovaj sud ne nalazi da u ovom predmetu tačan datum dolaska i odlaska oštećenog K.T. iz logora „B.“ ima karakter odlučne činjenice pri nespornim činjenicama da je on bio u tom logoru i da je u logoru bio i za vrijeme dok je optuženi bio stražar u njemu.

Iz iskaza svjedoka K.T. proizilazi da je predmetni događaj, tokom kojeg ga je optuženi M.M. psihički i fizički zlostavljao, trajao oko pola sata. Međutim, pošto je u optužnici navedeno da je taj događaj trajao nekoliko minuta, u izreci ove presude zadržano je navedeno vremensko određenje trajanja događaja jer je ono povoljnije za optuženog.

S obzirom da je svjedok K.T. sasvim određeno izjavio da je on u logor doveden 06.05.1992. godine, a da ga je optuženi M.M. zlostavljao na opisani način otprilike mjesec dana nakon njegovog dolaska u logor, ovaj sud je, precizirajući vrijeme učinjenja djela u izreci ove presude, u odnosu na vrijeme navedeno u optužnici, kao vrijeme učinjenja djela označio juni-juli 1992. godine. Na taj način je vrijeme učinjenja djela usaglašeno i sa navodima optuženog i svjedoka V.B. o vremenu kada je optuženi došao kao stražar u logor.

Nadalje, na osnovu izvedenih dokaza utvrđeno je takođe da je u logoru „B.“ u S. bilo zabranjeno da u unutrašnjost logora ulaze pripadnici drugih vojnih i paravojnih formacija. To je u svom iskazu naveo upravnik tog objekta -svjedok V.B., a to je potvrdio i svjedok K.T., koji je izjavio da je V. naredio da se ne smiju paraformacije puštati unutra njima (zatočenicima).

Takođe, na osnovu izvedenih dokaza je utvrđeno da je optuženi M.M. kao stražar u logoru „B.“ ipak omogućavao pripadnicima drugih vojnih i paravojnih formacija da ulaze u taj objekat i to tako što je otključavao vrata od objekta, te da im je dozvoljavao da na razne načine vrše psihičko i fizičko zlostavljanje zatočenika. Tako je svjedok K.T. izjavio da je optuženi M.M. puštao pripadnike drugih formacija da ulaze u objekat u kojem su se nalazili zatočeni civili bošnjačke nacionalnosti, pa i on, da je to činio i stražar M.Ž., te da su njih dvojica puštali te, kako svjedok kaže, strane vojnike da se nad njima uživljavaju. Svjedok H.A. je takođe izjavio da su, kako ih on naziva, specijalci dolazili u logor kada je optuženi M. bio čuvar i još neki sa njim, te da je optuženi M. bio čuvar i kada je on maltretiran od strane nepoznatih vojnika. I svjedok S.N. je izjavio da su, kada su maltretirani H.A. i A.H., vrata logora onima koji su izvršili to maltretiranje otvorili stražari M.M., Ž.M. i J.P.. Svjedok M.E. je takođe izjavio da je optuženi M.M. bio među stražarima koji su omogućavali pripadnicima drugih jedinica da ulaze u „B.“ i maltretiraju zatočenike.

Iz navedenih razloga ovaj sud ne prihvata odbranu optuženog M.M. da on kao stražar u logoru „B.“ nije omogućavao pripadnicima drugih vojnih jedinica da ulaze u „B.“ i da maltretiraju zatočenike, te da on to nije ni mogao jer nije raspolagao ključevima objekta. Naime, prema njegovom iskazu, ključevima objekta raspolagali su isključivo upravnik

V.B. i komandir. Međutim, ovaj dio iskaza optuženog u suprotnosti je i sa iskazom upravnika - svjedoka V.B., koji je izričito izjavio da su ključevi objekta bili na raspolaganju i stražarima.

Da su pripadnici drugih jedinica, kojima je optuženi omogućavao da ulaze u logor i dozvoljavao da fizički i psihički zlostavljaju zatočenika, zlostavljali i oštećenog K.T. tako što su ga tukli i tjerali da skače sa sprata u prizemlje, koja je razlika u visinu oko tri metra, ovaj sud je utvrdio na osnovu iskaza svjedoka K.T., M.E. i H.A.. Tako je svjedok K.T. izjavio da su ga jednom prilikom vojnici, kojima je optuženi kao stražar omogućio da uđu u objekat, tjerali da skače sa sprata u prizemlje, da on nije mogao skočiti, da je umjesto njega skočio S.N., da su ga potom ti vojnici spustili, izudarali i otišli, a da je optuženi M.M. tome prisustvovao.

Iskaz svjedoka K.T. u ovom dijelu potvrdili si i svjedoci M.E. i H.A.. Tako je M.E. izjavio da su K.T. tjerali da skoči sa drugog sprat, sa tri i po metra visine, a da je optuženi M.M. znao da K. maltretiraju, dok je svjedok H.A. izjavio da K. nije smio skočiti, da je plakao, molio da ga ne tjeraju da skače, da je skočio S.N. i da je za vrijeme tog maltretiranja bio prisutan optuženi M.M..

Imajući u vidu ranije navedene razloge zbog kojih iskaz svjedoka K.T. nalazi vjerodostojnim, te da je njegov iskaz i u pogledu ovih okolnosti potvrđen iskazima drugih svjedoka, sud nalazi neosnovanom odbranu optuženog da nije puštao pripadnike drugih formacija da ulaze u objekat „B.“ i zlostavljaju zatočenike.

S druge strane, iz iskaza svjedoka K.T. ne proizilazi da su ga pripadnici drugih formacija koji su ulazili u logor tjerali da nepomično stoji duže vremenske intervale. Ovaj svjedok je u svom iskazu naveo da ga je jedna od tih osoba natjerala da stoji uz zid i da gleda u njega, da ga je izudarala i ponovo prislonila uz zid i popela se da puca, ali da je tada tu osobu zovnuo optuženi M.M., pa da je ta osoba otišla. S obzirom na ovakav iskaz svjedoka K.T., ovaj sud je u činjeničnom opisu djela u izreci presude kao nedokazan izostavio navod iz optužnice koji se odnosi na prisiljavanje K.T. da nepomično stoji duže vremenske intervale.

Da su jedne prilike vojnici kojima je optuženi M.M. omogućio ulazak u logor zlostavljali zatočenike H.A. i A.H., koje su izveli iz objekta, natjerali da se skinu goli, a potom da skaču na potkresano šiblje, usljed čega su zadobili brojne ozljede, pa ih potom tjerali da međusobno polno opšte, ovaj sud je utvrdio na osnovu iskaza svjedoka H.A., K.T., D.S., H.A., S.N. i M.E..

Tako je svjedok H.A. izjavio da su jednom prilikom specijalci, navodno sa I., natjerali njega i A.H. da se skinu da bi gledali kako „balija, baliju“, da su skakali po šiblju i da su od toga on i H. imali povrede. Ovaj svjedok je takođe izjavio da je optuženi M. dao ključ kad su došli specijalci sa I., otvorio „B.“ i da su se ti specijalci izivljavali na njemu i A.H. na kojekakve načine, dok nisu došli Š. i V. i otjerali ih. Takođe, svjedok je izjavio da je optuženi M. bio prisutan za vrijeme dok su se ovi specijalci izivljavali nad njim i A.H.. S obzirom na sadržinu optužnice, prema kojoj su H.A. i A.H. iz „B.“ izveli pripadnici drugih jedinica, koje je u logor pustio optuženi i potom ih oni maltretirali na opisani način, ovaj sud nalazi da su za utvrđenje odlučnih činjenica u pogledu optužbe

pod tačkom 2. optužnice irelevantni navodi odbrane u kojima se insistira na tome da je ovaj svjedok izjavio da ih nije optuženi izveo iz objekta i da on nije neposredno sudjelovao u njihovom maltretiranju.

Iskaz svjedoka H.A. potvrđen je i iskazima drugih svjedoka - zatočenika u logoru. Tako je svjedok K.T. izjavio da su oni svi gledali kada su H.A. i A.H. skinuli gole, tjerali ih da skaču niz škarpu na kojoj je bila sasječena šuma, da su H. i A. bili krvavi po stomaku i prsima, a da su onda došli V. i Š. i rastjerali te koji su maltretirali H. i A.. Ovaj svjedok je takođe izjavio da je optuženi M. bio tada prisutan. Svjedok D.S. je u svom iskazu naveo da su jedne prilike u logor došla dva vojnika, odnekle sa ratišta, da su došli sa optuženim M. i otključali ih, da su potom izveli H.A. i A.H. pred bunker, tražili od njih da se skinu goli, potom ih natjerali da skaču u šiblje koje je bilo isječeno, te ih, kako to svjedok kaže, tjerali da se seksualno obnašaju. Svjedok H.A. je potvrdio da je H.A. bio maltretiran od nekih I., tako što su on i A.H. skidani goli, „tjerali ih da jedan drugog“, da su tom prilikom H.A. iz logora izveli optuženi M., . i L.V., te da ih je u daljem maltretiranju spriječio V.. I svjedok M.E. je izjavio da su jednom prilikom stražari, među kojima je bio i optuženi M.M., pustili u bunker neke ljude, koji su tražili i izveli H.A. i A.H., koje su natjerali da se skinu, tražili od njih da međusobno homoseksualno opšte, te da skaču sa jednog podzida na odsječeno šiblje. Takođe, svjedok S.N. je izjavio da je optuženi M.M. bio među stražarima koji su otvorila vrata bunkera kada su iz bunkera izvedeni H.A. i A.H., da je spolja čuo jauk i zapomaganje, te da su se u bunker vratili A.H. i H.A. potpuno nagi i krvavi po tijelu, da su im njih dvojica potom rekli da su ih napolju tjerali da polno opće te da skaču na sasječene ljeskove. H.A. i A.H. su im takođe rekli da su ih na to tjerali dvojica momaka sa I..

Iz navedenih razloga sud ne prihvata iskaz optuženog da on nije bio prisutan kada su maltretirani H.A. i A.H.. Takođe, imajući u vidu saglasnost iskaza navedenih svjedoka u pogledu prisustva optuženog M.M. u vrijeme maltretiranja H.A. i A.H., ovaj sud nalazi da njihove iskaze ne može dovesti u pitanje iskaz svjedoka B.K. koji je izjavio da on, u vrijeme ovog događaja, nije vidio optuženog.

S obzirom na saglasne iskaze navedenih svjedoka o prisustvu i ponašanju optuženog M.M. za vrijeme zlostavljanja H.A. i A.H., ovaj sud nalazi da izvjesne nesaglasnosti u njihovim iskazima, koje si tiču toga da li su ostali zatočenici izvedeni iz objekta da gledaju to zlostavljanje ili su ga vidjeli i čuli iz samog objekta, ne dovode u pitanje pouzdanost njihove tvrdnje da je optuženi M.M. bio među stražarima koji su otvorili vrata objekta i omogućili izvođenje ovih zatočenika iz objekta (jer su to mogli vidjeti i iz samog objekta), te da kao stražar nije spriječio njihovo zlostavljanje (jer su to učinili V. i Š. koji su naknadno došli na mjesto događaja).

Takođe, i kada su u pitanju druge izvjesne nesaglasnosti u iskazima svjedoka – zatočenika logora o pojedinostima događaja, ovaj sud nalazi da one ne dovode u pitanje vjerodostojnost njihovih iskaza u vezi sa radnjama optuženog M.M. za koje je on oglašen krivim prvostepenom presudom. Naime, niti su svi svjedoci mogli vidjeti sve radnje optuženog i okolnosti pod kojima su one preduzete, a niti je sposobnost upamćivanja i reprodukovanja upamćenog jednaka kod svih osoba pa i kod svjedoka – zatočenika u logoru „B.“. Pri ocjeni značaja tih određenih odstupanja u njihovim iskazima, ovaj sud je imao u vidu protek vremena od predmetnih događaja i okolnost da

su svjedoci svjedočili o događajima u logoru, u kojem su bili nezakonito zatočeni, pa da je i posebno stanje u kojem su se nalazili moglo utjecati na njihovu sposobnost upamćivanja pojedinosti određenih događaja i na mogućnost njihovog reprodukovanja. Na to upućuje i iskaz svjedoka D.S., koji je, opisujući situaciju u kojoj se našao, između ostalog, rekao: „Ti svakog momenta nisi znao ni noću ni danu ko upada i šta radi oko tebe.“ Stoga ovaj sud nalazi, uz utvrđenu saglasnost iskaza ovih svjedoka o odlučnim činjenicama u bitnom, da određena odstupanja o pojedinostima dešavanja ne dovode u pitanje njihovu vjerodostojnost.

Iskaze navedenih svjedoka na osnovu kojih je ovaj sud našao utvrđenim da je optuženi M.M. učinio radnje za koje je oglašen krivim ovom presudom, ne mogu dovesti u pitanje iskazi svjedoka P.M., P.D., Š.S., B.Z., D.E., Č.M. i P.E., koji su izjavili da nisu vidjeli da je optuženi nekoga maltretirao u logoru „B.“ jer su ti iskazi u suprotnosti s iskazima navedenih svjedoka, koje ovaj sud nalazi vjerodostojnim iz već navedenih razloga. Osim toga, iz iskaza svjedoka P.D. proizilazi da je on u logoru bio 3-4 dana, a iz iskaza svjedoka P.M. i P.E. da su oni u logor „B.“ došli 19. juna 1992., kada se, prema iskazu svjedoka K.T., već bilo dogodilo njegovo zlostavljanje od strane optuženog. S druge strane, svjedok Š.S. je izjavio da je iz logora izašao 10. ili 12. maja 1992. godine, dakle, prije perioda tokom kojeg su se desili predmetni događaji. I iz iskaza svjedoka B.Z. proizilazi da se on nije nalazio u logoru cijelo vrijeme na koje se odnosi ovaj predmet, pa, stoga, ni njegov iskaz ne može bit osnov za zaključak da se predmetni događaji nisu desili. Iskaz svjedoka D.E. takođe ne može dovesti u pitanje iskaze navedenih svjedoka optužbe jer ovaj svjedok nije ni bio zatočen u logoru.

Izvedenim dokazima utvrđeno je da je optuženi M.M. kao stražar u logoru „B.“ ne samo bio dužan nego i da je bio u mogućnosti da spriječi ulazak u logor pripadnika drugih formacija i njihovo maltretiranje zatočenika.

Naime, iz iskaza svjedoka – zatočenika proizilazi da drugi stražari nisu omogućavali odnosno da su spriječavali pripadnike drugih formacija da ulaze u „B.“. Tako je svjedok S.N. izjavio da je optuženi M.M. namjerno puštao šešeljevce i arkanovce da ulaze u „B.“ dok su neki drugi stražari (I.R., D., M.S.) znali da sakriju ključ te da su ih zatočenici čuli kako tim osobama koje su dolazile kako bi maltretirale zatočenike govore da nema upravnika, da oni nemaju ključ i da se ne može ući. Ovaj svjedok je naveo i slučaj kada je poginuo R.B. i kada je straža koja je tada bila na dužnosti spriječila ulazak njegovog sina I. u logor. Svjedok K.T. je izjavio da su pripadnike drugih jedinica u „B.“ puštali samo optuženi M.M. i M.Ž.. Iz takvog iskaza ovog svjedoka proizilazi da je bilo i stražara koji u ovaj objekat nisu puštali pripadnike drugih jedinica. Nadalje, svjedok M.E. je izjavio da su u logor ulazili Š. vojnici i neki pripadnici iz S. i da su maltretirali zatvorenike, a da optuženi M.M. kao stražar nikada nije zaštitio zatočenike od tih osoba. S druge strane, iz iskaza svjedoka H.A. i K.T. proizilazi da su dalje maltretiranje H.A. i A.H., od strane pripadnika drugih jedinica koji su pušteni u logor, spriječili upravnik V. i stražar Š. koji su ih otjerali. Prema tome, očito je da je optuženi M.M. ne samo bio dužan nego i mogao spriječiti ulazak u logor pripadnika drugih jedinica i njihovo zlostavljanje zatočenika, kao što su to činili neki drugi stražari u logoru.

Naprotiv, kako to proizilazi iz iskaza navedenih svjedoka, optuženi M.M. je sve to samo mirno promatrao ne sprečavajući takve postupke osoba koje je neovlašteno puštao u logor.

Budući da je optuženi M.M. kao stražar u logoru bio dužan da spriječi ulazak u logor osoba koje nisu bile ovlaštene ulaziti u njega – pripadnika drugih jedinica i da zatočenike zaštititi od njihovog zlostavljanja, a da on to nije učinio iako je bio u mogućnosti to učiniti nego je to mirno posmatrao, optuženi M.M. je na taj način njima, svjesno i voljno, omogućio to zlostavljanje zatočenika odnosno pomogao im pri vršenju tih radnji uklanjajući prepreke za njihovo vršenje (otvarajući „B.“ i odsustvom svoje dužne reakcije kojom bi spriječio zlostavljanje zatočenika).

Imajući u vidu opis radnji optuženog M.M., za koje je terećen tačkom 2. optužnice, ovaj sud nalazi da se neosnovano žalbom branitelja ističe da iz činjeničnog opisa tih radnji u optužnici ne proizilazi umišljajno ponašanje optuženog. Naime, iz tog činjeničnog opisa proizilazi da je optuženi bio svjestan da je bilo zabranjeno da u unutrašnjost objekta logora ulaze drugi pripadnici vojnih i paravojnih formacija, ali je on, i pored toga, za vrijeme dok se nalazio na dužnosti, istima omogućavao da ipak ulaze u objekat tako što je otključavao vrata od objekta, te, potom, dozvoljavao tim licima da ulaze u objekat gdje su na razne načine vršili fizičko i psihičko zlostavljanje zatočenika. Imajući u vidu da je opšta svrha postojanja stražara ne samo da sprečavaju izlazak zatočenika iz logora nego i ulazak neovlaštenih osoba u logor i da se staraju o sigurnosti zatočenika a da su pripadnici vojnih formacija, koje je optuženi puštao u logor otključavajući im vrata, vršili psihička i fizička zlostavljanja zatočenika, te da ih optuženi u tome nije spriječavao, ovaj sud nalazi da navedene okolnosti nedvosmisleno ukazuju na sadržaj svijesti i volje optuženog odnosno na njegovo umišljajno pomaganje tim osobama u njihovom nečovječnom ponašanju prema zatočenicima. Stoga se neosnovano od strane branitelja optuženog ukazuje na navodnu manjkavost opisa tog djela u optužnici.

Ovaj sud nalazi da je optuženi M.M. pretukavši kao stražar u logoru „B.“ zatočenika K.T., tako što ga je udario nogama i rukama po glavi i drugim dijelovima tijela i istovremeno mu prijeteći da može nestati u bilo kojem momentu jer je isti jedna obična dlačica, učinio grub nasrtaj na njegovo ljudsko dostojanstvo. Te radnje predstavljaju napad na tjelesni i lični integritet oštećenog, njegovo teško vrijeđanje i ponižavanje, te, stoga, i ozbiljan nasrtaj na njegovo ljudsko dostojanstvo. Karakter radnji kojima je optuženi učinio taj ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo oštećenog K.T. (udaranje oštećenog nogama i rukama i nipodaštavanje i zastrašivanje oštećenog tvrdnjom da je on jedna obična dlačica u logoru i da može nestati u svakom trenutku) nedvosmisleno ukazuju da ih je optuženi preduzeo svjesno i s ciljem teškog omalovažavanja oštećenog.

Takođe, ovaj sud nalazi da je optuženi M.M., kao stražar u logoru „B.“, za vrijeme dok se nalazio na dužnosti, iako je bilo zabranjeno da u unutrašnjost objekta logora ulaze pripadnici drugih vojnih i paravojnih formacija, istima omogućavao da ipak ulaze u objekat, tako što je otključavao vrata od objekta, te potom dozvoljavao tim licima da ulaze u objekat, gdje su potom na razne načine vršili fizičko i psihičko zlostavljanje zatočenika, a među kojima oštećenog K.T., kojeg su tukli i tjerali da skače sa sprata u prizemlje, koja razlika u visini je oko tri metra, kao i oštećene H.A. i A.H., koje su jedne prilike izveli iz objekta, te natjerali da se skinu goli, a potom da skaču na

potkresano šiblje, usljed čega su zadobili ozljede, nakon čega su ih tjerali da međusobno polno opšte, za koje cijelo vrijeme je isti mirno stajao i sve posmatrao, pomogao drugima da vrše grube nasrtaje na ljudsko dostojanstvo tih zatočenih civila. Navedene radnje, po ocjeni ovog suda, predstavljaju povrede tjelesnog i ličnog integriteta navedenih osoba, njihovo teško vrijeđanje i ponižavanje.

Radnjama opisanim u izreci ove presude, optuženi M.M. je prekršio odredbu člana 3. stav 1. tačka c) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine. Ta odredba zahtijeva da se za vrijeme oružanog sukoba, prema licima koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, podrazumijevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i lica onesposobljena za borbu uslijed bolesti, rana, lišenja slobode ili iz kojeg bilo drugog uzroka, postupa u svakoj prilici, čovječno, bez ikakve nepovoljne diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili uvjerenju, polu, rođenju ili imovnom stanju, ili bilo kome drugom sličnom mjerilu, te se, u tom cilju, zabranjuju postupci kojima se povrijeđuje njihovo lično dostojanstvo, naročito uvredljivi i ponižavajući postupci.

S obzirom da odredba člana 75. stav 2. tačka b) Dopunskog protokola I uz Ženevske konvencije od 12. avgusta 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba zabranjuje u osnovi iste postupke kao i odredba člana 3. stav 1. tačka c) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine, a da optužnicom optuženom nisu stavljena na teret ubistva, mučenja svake vrste, fizičko ili mentalno, tjelesna kazna i sakaćenje, ovaj sud je iz činjeničnog opisa djela u izreci presude izostavio navod iz optužnice da je optuženi M.M. prekršio i odredbe člana 75. stav 2. tačka a) i b) Dopunskog protokola I uz Ženevske konvencije od 12. avgusta 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba.

Kako se nečovječno postupanje definiše kao namjerno djelo ili propust kojim se nanosi teška duševna ili tjelesna patnja odnosno povreda ili koje predstavlja ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo (presuda Pretresnog vijeća Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, u predmetu Naletilić Mladena i Martinović Vinka, broj IT-98-34-T od 31.03.2003. godine, paragraf 246.), te, kako iz opisanih radnji, za koje je optuženi M.M. oglašen krivim ovom presudom, proizilazi da je riječ o svjesno preduzetim radnjama s namjerom da se nezakonito zatočeni civili, čiji je integritet ozbiljno narušen već samim činom zatočenja, teško uvrijede, ponize i prestraše, te koje, stoga, predstavljaju ozbiljan nasrtaj na njihovo ljudsko dostojanstvo, ovaj sud nalazi da radnje za koje je optuženi oglašen krivim ovom presudom, imaju karakter nečovječnog postupanja.

Pošto je optuženi M.M., za vrijeme oružanog sukoba između O.s. RBiH i O.s. tzv. SRBiH, na području grada S. odnosno opštine V., kao pripadnik vojnih snaga tzv. SRBiH, vršeći dužnost stražara u logoru „B.“ u S., opština V., u kojem su bile nezakonito zatočene civilne osobe bošnjačke nacionalnosti, postupao suprotno pravilima međunarodnog humanitarnog prava kršeći odredbu člana 3. stav 1. tačka c) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine, nečovječno postupao prema K.T. i H.A., zatočenicima tog logora, na način opisan u izreci ove presude, on je tim svojim radnjama, za koje je oglašen krivim ovom presudom, učinio produženo krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, koji je zakonom preuzet kao republički zakon.

Ovaj sud, dakle, nije prihvatio pravnu kvalifikaciju djela iz optužnice kojom su radnje optuženog M.M., koje su mu stavljene na teret tom optužnicom, pravno kvalificirane kao krivična djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka a) i c) u vezi sa članom 180. KZ BiH i ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka a) i c) u vezi sa članovima 31. stav 1. i 180. stav 1. KZ BiH.

Naime, u vrijeme učinjenja djela za koje je optuženi M.M. oglašen krivim ovom presudom, na snazi je bio preuzeti KZ SFRJ, koji se, u skladu sa članom 4. stav 1. i 2. tog zakona, ima primijeniti kao zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela budući da novi zakon (KZ BiH) nije blaži za učinitelja. Stoga su radnje optuženog M.M. pravno kvalificirane prema preuzetom KZ SFRJ.

Takođe, ovaj sud nalazi da se u radnjama optuženog M.M., za koje je oglašen krivim ovom presudom, ne stiču obilježja dva krivična djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, koji je zakonom preuzet kao republički zakon, nego jedno produženo krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ. Radnjama opisanim u tačkama 1. i 2. izreke ove presude ostvarena su obilježja istovrsnih krivičnih djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, s tim što je djelo opisano u tački 1. optuženi učinio kao izvršitelj, a djelo opisano u tački 2. kao pomagač. Nadalje, oba djela je optuženi izvršio za vrijeme istog oružanog sukoba, između njih postoji vremenski kontinuitet i prostorna povezanost, oba su izvršena u istom svojstvu i korištenjem iste prilike – djela je optuženi učinio kao pripadnik vojnih snaga tzv. SR BiH u svojstvu stražara u logoru „B.“ i prema istoj kategoriji zaštićenih osoba – nezakonito zatočenih civila bošnjačke nacionalnosti. Takođe, iskazano svjesno i voljno ozbiljno ponižavanja i zastrašivanja tih zaštićenih osoba kojima je izvršen ozbiljan nasrtaj na njihovo ljudsko dostojanstvo, ukazuje i na postojanje jedinstvenog umišljaja na strani optuženog. Stoga je ovaj sud radnje optuženog M.M., za koje ga je oglasio krivim ovom presudom, pravno kvalificirao kao produženo krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, koji je zakonom preuzet kao republički zakon, pri čemu je pravno kvalificiranje učinjeno prema težem obliku učešća u izvršenju djela – izvršilaštvu.

Pri odmjeravanju kazne optuženom M.M. za djelo za koje je oglašen krivim ovom presudom, sud je, u skladu sa članom 41. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, imajući u vidu svrhu kažnjavanja, uzeo u obzir sve okolnosti koje su od značaja za odmjeravanje kazne. Kao olakšavajuće okolnosti sud je optuženom cijenio njegovu neosuđivanost, te njegove porodične prilike budući da je oženjen i otac dvoje djece. Ne našavši pri tome otežavajućih okolnosti na strani optuženog, te imajući u vidu težinu učinjenog djela, ovaj sud je našao da u konkretnom slučaju utvrđene olakšavajuće okolnosti, u svojoj ukupnosti, imaju karakter osobito olakšavajuće okolnosti koja, u smislu člana 42. tačka 2. preuzetog KZ SFRJ, ukazuje da se i sa ublaženom kaznom može postići svrha kažnjavanja. Stoga je ovaj sud optuženom M.M. ublažio zakonom propisanu kaznu i, uz primjenu, člana 43. stav 1. tačka 1. istog zakona, osudio ga na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine. Ovaj sud nalazi da će se izrečenom kaznom zatvora moći ostvariti ciljevi generalne i specijalne prevencije krivičnih djela.

Pošto se optuženi M.M. povodom izvršenja ovog krivičnog djela nalazio u pritvoru od 27.07.2007. godine do 10.11.2008. godine, sud mu je, na osnovu člana 50. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, u izrečenu kaznu zatvora uračunao vrijeme provedeno u pritvoru.

Na osnovu člana 202. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), optuženi M.M. je obavezan da naknadi troškove krivičnog postupka o čijem iznosu će sud donijeti posebno rješenje, u skladu sa članom 200. stav 2. tog zakona.

Ova presuda ne sadrži odluku o imovinskopravnom zahtjevu jer iz zapisnika o glavnom pretresu održanom pred prvostepenim sudom ne proizilazi da su oštećeni K.T. i H.A. do završetka glavnog pretresa (član 209. stav 2. ZKP FBiH) podnijeli imovinskopravni zahtjev.

Zapisničar,
Hrvat Hasija,s.r.

Predsjednica vijeća,
Gogała Zorica,s.r.

Puka: Protiv ove presude može se izjaviti žalba trećestepenom vijeću ovog suda u roku od 15 dana od dana prijema prepisa presude. Žalba se podnosi u tri primjerka.